

Františkovo slovo

č.207

Odložit úmornou sebelítost a setkat se s první, Kristovou láskou

V Ježíši začíná a ožívá přislíbená budoucnost

Tisková konference s papežem Františkem

Nejvyšší soud potvrdil propuštění Asie Bibi

Péče má duchovní a lidský rozměr, řekl papež milosrdným bratřím

Kardinál Zenari: Počet křesťanů v Sýrii se snížil na dvě procenta populace

výtah hlavních myšlenek z promluv papeže Františka a zpráv z Vatikánu. Plné znění naleznete na stránkách Radio Vaticana.

Odložit úmornou sebelítost a setkat se s první, Kristovou láskou - Homilie papeže při eucharistii s panamským duchovenstvem, katedrála v Panama City

»Ježíš unavený chůzí, se posadil – tak jak byl – u studny. Bylo kolem poledne. Tu přišla jedna samařská žena navázat vodu. Ježíš jí řekl: „Dej mi napít.“« (Jan 4,6-7).

Evangelium, které jsme slyšeli, nám neváhá prezentovat Ježíše unaveného chůzí. V poledne, kdy slunce dává cítit veškerou svoji sílu a moc, Ježíš nachází u studny. Měl žízeň, kterou chtěl utišit, občerstvit se a nabrat sílu, aby pokračoval ve svém poslání.

Učedníci osobně prožili, čím je oddanost a disponibilita u Pána, který zvěstuje radostnou zprávu, obkružuje ty, jimž puká srdce, oznamuje zajatým propuštění, svobodu uvězněným a hlásá milostivé léto všem (srov. Iz 61,1-3). Všechny tyto situace ubírají život a energii, a nebyl jich v mnoha významných momentech „ušetřen“ k našemu prospěchu Mistrův život, ve kterém se také naše lidství může setkat se slovem Života.

Unaven chůzí

Ve svojí představitosti, křečovitě lpící na výkonnosti, poměrně snadno nazíráme a máme účast na Pánových činech, avšak ne vždy dokážeme nebo můžeme nahlédnout a sledovat „Pánovu únavu“, jako by to bylo něco, co nepatří k Bohu. Pán se unavil, a v této únavě má místo veškerá únava našich národů a našeho lidu, našich komunit a všech, kteří se lopotí a jsou obtíženi (srov. Mt 11,28).

Příčiny a motivy, jež mohou vyvolat únavu z cesty u nás kněží, zasvěcených osob a členů laických sdružení jsou rozmanité: od dlouhé práce, která nám ponechává málo času na jídlo, odpočinek a komunitní život až po „otravné“ pracovní a citové situace, jež vedou k vyčerpání a vyprazdňují srdce; od prosté všední oddanosti až k tíživé rutině, jež postrádá chuť, uznání či podporu ve vyrovnávání se s každodenními nároky; od zvykových i předvídatelně komplikovaných situací až ke stresujícím a sklíčujícím chvílím napětí. Je to celá škála břemen, které je třeba nést.

Nebylo by možné obsáhnout všechny situace, které rozměňují život zasvěcených osob, ale ve všech cítíme naléhavou potřebu najít studnu, která by utišila a zahnila žízeň a únavu z cesty. Všechny tiše volají po zastávce u této studny.

Již nějaký čas - a nezdá se - se v našich komunitách objevuje subtilní druh únavy, která nemá co do činění s tou Pánovou. Jde o pokušení, které bychom mohli nazvat *únavou z naděje*. Únava zmíněná v evangeliu se rodí na sklonku dne a je neúnosná tak intenzivně, že znemožňuje pokračování či pohled vpřed. Jako by se všechno stalo nejasné. Nemám na mysli onu „zvláštní trýzeň srdce“ (Sv. Jan Pavel II., *Redemptoris Mater*, 17; srov. František, *Evangelii gaudium*, 287), které se na konci dne, zdrceno prací, ještě umí vděčně a zářivě usmát, nýbrž tu jinou únavu, která vzniká ve vztahu k budoucnosti, kdy realita „pohlavkuje“ a zpochybňuje síly, zdroje i uskutečnitelnost poslání v tak proměnlivém a kolísavém světě.

Je to ochromující únava. Rodí se z pohledu vpřed a z bezradnosti nad tím, jak reagovat na intenzitu a neurčitost změn, jimiž jako společnost procházíme. Zdálo by se, že tyto změny nejenom znejistí způsoby našeho vyjadřování a nasazení, naše zvyky a postoje ke skutečnosti, ale v mnoha případech zpochybňují samu uskutečnitelnost reholního života v dnešním světě. Rychlost těchto změn může navozovat také nepohyblivost v přijímání různých rozhodnutí a mínění; zdá se, že to, co bylo kdysi významné a důležité, není již namístě.

Únava z naděje se rodí z konstatování, že církve, raněná hříchem, častokrát neuměla slyšet křik, do něhož se halí Mistrovo zvolání: »Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?« (Mt 27,46).

Takto je možné si zvyknout na život s unavenou nadějí vzhledem k nejisté a neznámé budoucnosti, což způsobuje, že se v srdci našich komunit usazuje šedý pragmatismus. Zdá se, že všechno pokračuje normálně, ale ve skutečnosti je podrážkována a boří se víra. Zklamání realitou, které nerozumíme nebo o níž se domníváme, že už nedává prostor naší nabídce, poskytujeme útočiště jedné z nejhorších

možných herezí naší doby, totiž myšlenky, že v tomto vyvíjejícím se světě nemají už naše komunity co říct, ani co dát (*Evangelii gaudium*, 83). Pak se stane, že to, co se kdysi zrodilo, aby bylo solí a světlem světa, vyústí nabídkou nějaké vlastní, té nejhorší verze.

Dej mi napít

Únava z cesty přichází a je cítit. Ať už vhod či nevhod je dobré si troufnout a stejně jako Mistr říci: »Dej mi napít«. Stejně jako v případě Samaritánky chce i každý z nás hasit žízeň vodou nikoli ledajakou, nýbrž »tryskající do života věčného« (*Jan 4,14*). Jako Samaritánka, která v sobě léta nosila děravé nádoby ztroskotané lásky, víme, že našemu poslání nedodá prorockou sílu jen tak ledajaké slovo. Ne jakákoli novinka, byť hodně lákavá, může utišit tuto žízeň. Jako Samaritánka víme, že ani náboženské znalosti, ani správnost určitých minulých či nynějších rozhodnutí a tradic z nás nečiní vždycky nadšené a plodné ctitele »v duchu a v pravdě« (*Jan 4,23*).

„Dej mi napít“ – tuto prosbu vyslovil Pán, který od nás chce, abychom ji vyslovili my. Jejím vyslovením otevíráme dveře naší unavené naději, abychom se bez obav vrátili ke studni, jež je základem první lásky, kdy Ježíš přešel přes naši cestu, milosrdně na nás pohlédl a požádal, abychom jej následovali; upamatovali se na onu chvíli, ve které se Jeho oči zkřížily s našimi očima, chvíli, v níž nám dal pocítit, že nás má rád osobně, ale i jako komunitu (srov. *Homilie na Velikonoční vigílii*, 19. dubna 2014). Znamená to vrátit se po vlastních stopách a v kreativní věrnosti naslouchat, jak Duch jednotlivé dílo, pastorační plán či organizační strukturu nevytváří přímo, nýbrž prostřednictvím mnoha „svatých odvedle“ – mezi nimiž nacházíme otce i matky, zakladatele vašich institutů, biskupy a faráře, kteří svým komunitám položili solidní základy – obdařuje životem a kyslíkem určitý dějinný kontext, který působí dojmem, že udusí a zdrtí veškerou naději a důstojnost.

„Dej mi napít“ znamená mít odvalu nechat očistit a obnovit nejautentičtější část našich původních charismat, jež se netýkají jenom řeholního života, nýbrž jsou určena celé církvi, a nahlédnout, jakými způsoby by se mohla vyjádřit dnes. Nejde jenom o to pohlédnout s vděčností do minulosti, nýbrž vydat se ke kořenům naší inspirace a nechat je mezi námi znovu mocně zaznít (srov. Papa Francesco – Fernando Prado, *La forza della vocazione*, Bologna 2018, 42-43).

„Dej mi napít“ znamená uznat, že jsme v nouzi, aby nás Duch proměnil v muže a ženy pamatující na přejítí, spásonosné přejítí Boha. A naplnění důvěrou, že stejně jako včera, učiní tak i zítra: „Jít ke kořenům nám nepochybně pomůže žít způsobem odpovídajícím přítomnosti beze strachu. Je nezbytné žít beze strachu, odpovědět životem zaujetím, že jsme zapojeni do dějin, *pohrouženi do věci*. Je to nadchnutí zamilovaného“ (*tamt.* 44).

Unavená naděje se uzdraví a bude prožívat onu „zvláštní trýzeň srdce“, když nebude mít strach vrátit se k první lásce, a dokáže se na periferiích a ve výzvách, jež nám dnešek prezentuje, potkat s tímtež zpěvem a tímtež pohledem, který vzbudil zpěv a pohled u našich otců. Tak se vyhneme riziku, že budeme začínat od sebe, a odložíme úmornou sebelítost, abychom se setkali s očima, jimiž nás Kristus nadále hledá, volá a posílá, jako to učinil při onom prvním setkání, prvně potkané lásky.

Nepovažuji za nevýznamný fakt, že se po dlouhé rekonstrukci znovu otevírá tato katedrála. Zakusila plynutí času jako věrný svědek dějin tohoto lidu a s pomocí a prací mnohých znovu obdarovává svojí krásou. Spíše než formální rekonstrukce, která se vždycky snaží hledat původní originál, hledala se krása otevřená veškeré novosti, kterou může poskytnout přítomnost. Španělská, indo a afroamerická katedrála se tak stává panamskou katedrálou včerejška, ale i dneška, který ji umožnil. Nepatří už jenom k minulosti, nýbrž je krásou přítomnou.

Dnes je opět lůnem podněcujícím k obnově a oživení naděje, aby vyšlo najevo, že včerejší krása je základem pro budování té zítřejší.

Tak jedná Pán. Žádná únava z naděje, nýbrž zvláštní trýzeň srdce, které dál po všechny dny nese to, co si vyžádal pohled první lásky.

Bratři a sestry, nenechme si ukrást naději, kterou jsme zdědili, krásu, kterou nám odkázali naši otcové! Ať je živým a plodným kořenem, který nám v těchto krajích nadále pomáhá činit dějiny spásy krásnými a prorockými.

V Ježíši začíná a ožívá příslibená budoucnost - Homilie papeže při mši na Světový den mládeže 27. ledna 2019, Panama

»Všichni v synagóze na něho upřeně hleděli. Začal k nim mluvit: Dnes se naplnilo toto Písmo, které jste právě slyšeli« (Lk 4,20-21).

Takto nám evangelium podává začátek Ježíšova veřejného působení. Prezентuje Ježíše v synagoze, v níž vyrůstal, obklopen známými a sousedy a - kdo ví - možná včetně „katechety“ z dětství, který ho učil Zákonu. Významný moment v životě Mistra, ve kterém dítě, jež rostlo a formovalo se v lůně oné komunity, povstalo a vzalo si slovo, aby oznámilo a uskutečnilo Boží přání. Slovo, které bylo doposud pronášené jen jako příslib budoucnosti, mohlo být jen Ježíšovými ústy řečeno v přítomném čase a stát se tak skutečností: »Dnes se naplnilo«.

„Ježíš zjevuje *ted' Boha*, který nám jde vstříc, povolává nás podílet se na *Božím ted'* a »přinést chudým radostnou zvěst«, »vyhlásit zajatým propuštění a slepým navrácení zraku«, »propustit zdeptané na svobodu« a »vyhlásit milostivé léto Páně« (srov. Lk 4,18-19). *Ted' Boha* se zpřítomňuje Ježíšem, stává se tváří, tělem, miluje milosrdenství, které neočekává ideální či dokonalé situace, aby se projevilo, ani nepřijímá omluvy za svoje uskutečnění. Ježíš je časem Boha, který každou situaci a každý prostor ospravedlňuje a činí příhodným. V Ježíši začíná a ožívá příslibená budoucnost.

Kdy? *Ted'*. Avšak ne všichni, kteří ho tam slyšeli, cítili, že jsou povoláváni a svoláváni. Ne všichni nazaretští sousedé byli připraveni uvěřit v někoho, koho znali, viděli vyrůstat a který je vybízel k uskutečnění tolik očekávaného přání. Dokonce »říkali: „Není to syn Josefův?“« (Lk 4,22).

Totéž se může stát i nám. Ne vždycky věříme, že Bůh může být tak konkrétní a všední, tak blízký a skutečný, a tím méně, že se zpřítomňuje a jedná prostřednictvím nějakého známého člověka, kterým může být soused, přítel, příbuzný. Ne vždycky věříme, že nás Pán může vyzvat, abychom společně s Ním pracovali a špinili si ruce v Jeho království tak prostým, ale pronikavým způsobem. Stěží přijímáme:, že „boží láska se stává konkrétní a dá se téměř zakoušet v dějinách se všemi jejich tragickými a slavnými zvraty“ (Benedikt XVI., *Katecheze*, 28. září 2005).

Nežřídka si počínáme jako tito nazaretští sousedé a preferujeme Boha *na dálku*: krásného, dobrého, velkodušného, leč vzdáleného, aby neobtěžoval; „domestikovaného“ Boha. Blízký a každodenní Bůh, přítel a bratr, nás totiž žádá, abychom se učili blízkosti, všednosti a především bratrství. Nechtěl se zjevit andělsky nebo okázale, ale chtěl nám ukázat bratrskou, přátelskou, konkrétní a familiérní tvář. Bůh je reálný, protože láska je reálná, Bůh je konkrétní, protože láska je konkrétní. A je to právě „konkrétnost lásky, jež zakládá jeden z podstatných elementů života křesťanů“ (Benedikt XVI., *Generální audience*, 1. březen 2006).

Také my můžeme být vystaveni stejným rizikům jako lidé z Nazareta, když se evangelium v našich komunitách chce konkretizovat a začneme říkat: „nejsou tihle mladíci synové Marie a Josefa, a nejsou to příbuzní toho a toho? Nejsou to ti kluci, které od malička známe?... Copak tamto není ten, který svým míčem neustále vytloukal okna?“ A ten, kdo se narodil, aby prorokoval a hlásal Boží království, je ochočen a ochuzen. Snaha ochočit si Boží Slovo je záležitostí každého dne.

Také vám, drazí mladí, se může stát totéž, pokaždé když se domníváte, že vaše poslání, vaše povolání, dokonce i váš život je příslib, který platí jen pro budoucnost a nemá co do činění s vaší přítomností. Jako by mládí bylo jenom synonymem „čekárny“, kde se čeká, až se přijde na řadu. A „mezitím“ pro vás vymýšlíme nebo si sami vymýšlíte nějakou budoucnost v hygienickém balení a bez konsekvencí, dobře stavěnou, zaručenou a zcela zajištěnou. Nechceme vám nabízet laboratorní budoucnost, která je radostí fiktivní a nikoli radostí konkrétní lásky dneška. Touto fiktivní radostí vás „uklidňujeme“ a uspáváme, abyste nedělali rámus, nekladli otázky sobě, ani druhým, a nevyvolávali nejistotu v sobě i v druhých; a „mezitím“ vaše přání ztratí výšku, začínají podřimovat a stanou se přízemními, průměrnými a posmutněnými „vidinami“ (srov. *Homilie na Květnou neděli*, 25. března 2018) jenom

proto, že si myslíme nebo myslíte, že ještě nenadešlo vaše *ted'* a že jste příliš mladí, abyste se zapojili do přání a budování zítřka. A tak to odsouváme. Jenže víte co? Mnohým mladým se to zamlouvá. Prosím vás, pomozte jim, aby se jim to nezamlouvalo a raději žili toto Boží *ted'*.

Jeden z plodů nedávné synody byla bohatost možností se setkat a zejména naslouchat. Bohatost mezigeneračního naslouchání, výměna a uznání, že se vzájemně potřebujeme a musíme se snažit vytvářet kanály a prostory a zapojit se do nich už dnes přáním i budováním zítřka. Nikoli však izolovaně, nýbrž jednotně, vytvořením společného prostoru. Prostoru, který není dárek ani výhra v loterii, nýbrž prostor, o který musíte také zápasit. Vy mladí musíte o svůj prostor zápasit, protože život je dnes. Nikdo ti nemůže slíbit ani jediný zítřejší den, tvůj život je dnes. Musíš se dát v sázku, tvým prostorem je dnešek. Jak na to dovedeš odpovědět?

Vy, drazí mladí, nejste budoucnost – všem se líbí říkat, že jste budoucností – vy však jste přítomnost; nejste budoucnost Boha, jste *Boží ted'*. On vás svolává a volá ve vašich komunitách a obcích, abyste šli a vyhledali prarodiče, dospělé, postavili se na nohy, chopili se společně s nimi slova a uskutečňovali přání, které měl Pán ve vztahu k vám.

Ne zítra, nýbrž *ted'*, protože tam, kde je váš poklad, bude i vaše srdce (srov. *Mt 6,*); to, co roznítí vaši lásku, uchvátí nejen vaši představitivost, ale zapojí všechno. Bude tím, co vám umožní ráno vstát a pobídné ve chvílích únavy, zlomí vám srdce a naplní vás úžasem, radostí a vděčností. Vnímejte, že máte poslání, a zamilujte si je; na tom všechno závisí (srov. Pedro Arrupe SI, *Nada es más práctico*). Můžeme mít všechno, ale chybí-li nadchnutí lásky, chybí všechno. Dovolme Pánu, aby nám umožnil se zamilovat!

Pro Ježíše neexistuje žádné „mezitím“, nýbrž láska k milosrdenství, která chce proniknout do srdce a získat jej. Chce být naším pokladem, protože není „prozatímností“ nebo přechodnou módou, je obdarovávající láskou, která zve k rozdávání.

Je to láska konkrétní, blízká, skutečná; je to sváteční radost, rodící se z rozhodnutí účastnit se zázračného rybolovu naděje a lásky, solidarity a bratrství před množstvím pohledů, jež jsou ochromeny a ochromují kvůli strachu a exkluzi, spekulaci a manipulaci.

Bratři, Pán a Jeho poslání není v našem životě něčím „prozatímním“, přechodným, není to jen Světový den mládeže, nýbrž náš, dnešní život na cestě!

Po všechny tyto dny nás zvláštním způsobem provázelo jako hudební pozadí Mariino *fiat*. Ona nejen uvěřila v Boha a v uskutečnitelnost Jeho příslibů, uvěřila Bohu a měla odvahu přisvědčit účasti na tomto Pánovu *ted'*. Pocítila, že má poslání, zamilovala se, a to rozhodlo o všem. Musíte pocítit poslání, nechte se zamilovat, a Pán všechno rozhodne.

Pán jako v nazaretské synagoze - mezi námi, našimi přáteli a známými - znovu povstává a promlouvá k nám: »Dnes se naplnilo toto Písmo, které jste právě slyšeli« (*Lk 4,20-21*).

Chcete žít konkrétnost Jeho lásky? Vaše svolení ať je vstupní branou Duchu svatému, aby dal světu a církvi nové Letnice.

Rozhovory, tiskovky

28.1.2019

Tisková konference s papežem Františkem - během zpáteční cesty z Panamy do Říma

Na otázku, zda Světový den mládeže v Panamě splnil jeho očekávání, Petruův nástupce na tiskové konferenci s úsměvem podotkl: „ Ano. Teploměrem je únava, a já jsem zničen.“ Papež František cestou do Říma odpovídal na palubě letadla asi 50 minut na otázky novinářů, kteří ho doprovázeli. Zajímalo je papežovo mínění o sexuální výchově na školách, únorové setkání s předsedy biskupských konferencí o ochraně nezletilých, celibát, situace ve Venezuele, imigrační politika v Itálii a dramatická situace žen trpících výčitkami kvůli podstoupené interrupci.

Jakou odezvu svého poslání jste pocítil v Panamě?

Papež: „Moje poslání na Dnu mládeže, je petrovské poslání utvrzovat ve víře a to nikoli „studnými“ pokyny či poučkami, nýbrž tím, že se nechám pohnout v srdci tím, co se stane, a zareaguji. Já to prožívám takto. Těžko si dovedu představit poslání vykonávané pouze hlavou. Má-li se poslání plnit, je třeba vnímat, a pocítit, když jsi zasažen. Tvůj život je pohnut, vnímáš problémy. Na letišti jsem se zdravil s prezidentem, a přivedli tam černošské, sympatické, malé dítě. Řekli mi: »To dítě přešlo hranici s Kolumbií, ale maminka zemřela. Je mu pět let. Pochází z Afriky, ale ještě nevíme, z jaké je země, protože nemluví anglicky, ani portugalsky, ani francouzsky. Mluví jen kmenovým dialektem. Trochu jsme jej zatím adoptovali my.“ Dítě za dramatických okolností osiřelo a policista ho odevzdal příslušným institucím, aby se o něho postaraly. To je něco, co tě zasáhne. Poslání tak začíná dostávat barvu. Nutí tě něco říci, pohladit. Poslání vždycky strhuje. Mne alespoň strhuje. Mladým stále říkám: v životě si musíte počínat jako na cestě a užívat trojí jazyk: jazyk hlavy, jazyk srdce a jazyk rukou. Tyto tři jazyky spolu musí ladit, takže myslíte na to, co cítíte a co děláte; cítíte to, co myslíte a co děláte; děláte to, co cítíte a co myslíte.. Neumím bilancovat poslání. S tímto vším přicházím před Pána se modlit, někdy přitom usnu, ale nesu si všechno to, co jsem během tohoto poslání prožil a prosím Pána, aby skrze mne utvrzoval ve víře. Takto se snažím žít a žiju poslání papeže.“

Splnil Světový den mládeže v Panamě vaše očekávání?

Papež: „Ano. Teploměrem je únava, a já jsem zničen.“

Ve Střední Americe, včetně Panamy a velké části Latinské Ameriky, jsou problémem předčasná těhotenství. Jenom v Panamě jich za minulý rok bylo 10 tisíc. Někteří očerňují katolickou církev a kladou jí to za vinu, protože se staví proti sexuální výchově na školách. Jaký názor na to má papež?

Papež: „Myslím, že ve školách má být sexuální výchova. Sex je Boží dar, není to netvor. Je to Boží dar daný k lásce. Pokud jej někdo používá, aby na druhém vydělal nebo jej vydíral, je to jiný problém. Je potřeba nabízet objektivní vzdělání ohledně sexuality tak, jak je, bez ideologických kolonizací. Pokud se totiž ve školách učí sexuální výchova poplatná ideologickým kolonizacím, ničí se člověk. Sex jako Boží dar musí být vzdělán bez rigidity. Vychován od slova *educere* [vyvést, vytáhnout], to znamená umožnit člověku, aby ze sebe vydal to nejlepší, a doprovodit ho na této cestě. Problém spočívá v těch, kdo jsou za tuto výchovu zodpovědní ať už na úrovni státní či lokální, jakož i v každé jednotlivé škole, aby k tomu existovali učitelé i učebnice. Viděl jsem různé jejich typy. Jsou takové, které umožňují dospět, i takové, které působí škodu. To říkám, aniž bych zacházel do politických problémů Panamy. Sexuální výchova pro děti je potřeba. Ideálem je, aby začínala doma, s rodiči. Ne vždycky je to možné, buď vzhledem k různým rodinným situacím anebo proto, že rodiče nevědí, jak na to. Škola tedy supluje a měla by tak činit. Pokud se tak nestane, zůstane prázdno, které vyplňují různé ideologie.“

V těchto dnech jste mluvil s mnoha lidmi a s mládeží. I s těmi, kteří jsou od církve daleko. Jaké motivace je vedou k tomuto oddálení?

Papež: „Jsou mnohé, některé jsou osobní. Avšak obecně vzato je to nedostatečné svědectví křesťanů, kněží, biskupů. Neříkám papežů, protože to bych řekl příliš, ... ale také. Pokud nějaký pastýř dělá podnikatele nebo organizátora pastoračního plánu, není nablízku lidu, nevydává svědectví pastýře... Pastýř musí být s lidmi. Pastýř musí stát před stádcem, aby ukazoval cestu. Uprostřed stáde, aby vnímal jeho pach a chápal, co lidé cítí a co potřebují. A musí být za stádcem, aby jej opatroval a střežil. Pokud však nějaký pastýř neprožívá toto nadchnutí, lidé si připadají opuštěni nebo cítí jakési opovržení. Připadají si jako sirotci. Mluvil jsem o pastýřích, ale existují také křesťané, katolíci. Existují pokrytečtí katolíci, kteří chodí na mši každou neděli a neplatí svým zaměstnancům třináctý plat, platí jim načerno a odírají lidi. Pokud si tak počínáš, dáváš antisvědectví. Toto je podle mého mínění to, co nejvíc vzdaluje lidi od církve. Laikům bych radil: neříkej, že jsi katolík, pokud nevydáváš svědectví. Spíše můžeš říci: »Jsem katolicky vychován, ale jsem vlažný, zesvětštělý, promiňte, ale na mne se nedívejta jako na vzor.« To je třeba říci. Mám strach z katolíků, kteří se považují za dokonalé. Dějiny se opakují, totéž se stalo Ježíšovi s učiteli Zákona, kteří v modlitbě říkali: »Děkuji ti, Pane, protože nejsem jako tamti hříšníci.«“

Čtyři dny jsme pozorovali intenzivně se modlící mladé lidi. Lze se domnívat, že mnozí mají povolání. Někdo z nich možná váhá, protože se chce oženit. Existuje možnost, že byste dovolil ženatým mužům, aby se stali kněžími v katolické církvi latinského ritu, podobně jako je tomu ve východních ritech?

Papež: „V katolické církvi východního ritu mohou. Volí celibát nebo manželství ještě před jáhenským svěcením. Pokud jde o latinský rítus, vybavuje se mi věta svatého Pavla VI.: »Raději položím život než bych změnil zákon o celibátu«. To mne napadlo a chci to říci, protože je to odvážná věta, kterou řekl v letech 1968-1970 ve chvíli mnohem obtížnější než je ta nynější. Osobně si myslím, že celibát je darem pro církve a jsem proti dovolení volitelného celibátu. Ne. Určitá možnost by byla na velice vzdálených místech, na Tichomořských ostrovech, možná v Amazonii, a dalších místech. Pastýř musí myslet na věřící. Existuje jedna zajímavá kniha od otce Lobingera, která je mezi teology diskutovaná, ale není to moje stanovisko. Moje stanovisko zní: odmítám volitelnost celibátu před diakonátem. Jsem uzavřený? Možná, ale necítím se na to postavit se před Boha s takovýmto rozhodnutím. Otec Lobinger říká: církev dělá eucharistii a eucharistie dělá církve. Kde však není eucharistie, tam není komunita – pomyslema na Tichomořské ostrovy – Lobinger se ptá: Kdo koná eucharistii? Představitelé a organizátoři oněch komunit, jimiž jsou jáhni nebo sestry či laici. Lobinger říká: bylo by možné vysvětit staršího ženatého muže – taková je jeho teze. Vykonával by však pouze *munus sanctificandi*, tedy slavil eucharistii, vysluhoval svátost smíření a pomazání nemocných. Kněžské svěcení dává trojí poslání (*munus*): *munus regendi* (správa), *munus docendi* (vyučování) a *munus sanctificandi* (posvěcování). Biskup by mu tak měl udělit pouze *munus sanctificandi*. Tak zní tato teze. Zajímavá kniha, která snad může pomoci k objasnění problému. Myslím, že v tomto smyslu by se toto téma mohlo otevřít vzhledem k místům, kde existuje pastorační problém nedostatku kněží. Neříkám, že se tak stane, ještě jsem nad tím neuvažoval, ani se nemodlil dostatečně. Teologové o tom však diskutují, mají diskutovat. Mluvil jsem s jedním biskupem ze státního sekretariátu, který musel pracovat v jisté komunistické zemi, když přišla revoluce v 50. letech. Tehdy biskupové vysvětili tajně dobré a zbožné rolníky. Když po třiceti letech krize přešla, věc se vyřešila. A on mi světil své dojetí, které zakusil, když při jedné koncelebraci spatřil tyto venkovany s rolnickými dlaněmi, jak si oblékají kněžské alby, aby koncelebrovali s biskupy. K tomu v dějinách církve docházelo. Je to námět k přemýšlení a modlitbě. A zapomněl jsem nakonec citovat *Anglicanorum coetibus* Benedikta XVI. pro anglikánské kněze, kteří se stali katolíky a žijí dál svůj život podobně jako by byli východního ritu. Vzpomínám si na jednu středeční audienci, kdy jsem jich několik s jejich ženami a dětmi viděl.“

Během křížové cesty jeden mladý člověk pronesl velice silná slova o potratu: „Existuje donebevolající hrob, který obžalovává lidstvo ze strašlivé krutosti, a tento hrob se otevírá v mateřském lůně...Kéž nám Bůh udělí, abychom rozhodně hájili život a zasadili se o trvalé vymazání zákonů, které život zabíjejí“. Je to velmi radikální postoj. Chtěl bych se zeptat, zda takový postoj respektuje utrpení žen v této situaci a zda je v souladu s vaším poselstvím o milosrdenství.

Papež: „Poselství o milosrdenství platí pro všechny, včetně těhotných žen. Po selhání nastupuje milosrdenství, které se zde potýká s obtížemi, protože problém nespočívá v rozřešení, nýbrž v doprovázení ženy, která si uvědomí, že potratila. Když pomyslí na to, co učinila, prožívá děsivá dramata...Je třeba dodat jí útěchu ve zpovědnici, a proto jsem všem kněžím udělil pravomoc, aby z milosrdenství rozhřešovali potraty. Častokrát či pokaždé mají tyto ženy potřebu „setkat se“ s nenarozeným dítětem. Když pláče a tíží je tato úzkost, rádím jim, aby rozmlouvaly s jejich dítětem, které je v nebi, a zpívaly mu ukolébavku, kterou mu nikdy nemohly zpívat. Tady najdou určité východisko ke smíření matky s dítětem. S Bohem se již smířily, protože Bůh odpouští stále. Ovšem také žena musí zpracovat to, co se přihodilo. Chceme-li dobře pochopit, nakolik je potrat dramatický, je třeba sedět ve zpovědnici. Je to strašlivé.“

V Panamě jste prohlásil, že jste nablízku Venezuelanům, a požadoval jste spravedlivé a mírové řešení, za respektování lidských práv pro všechny zúčastněné. Venezuelané by rádi věděli, co to znamená? Spočívá řešení v uznání Juana Guaida, kterého mnohé země podpořily? Jiní se zase v krátké době dožadují svobodných voleb...Lidé by rádi vnímali vaši podporu, pomoc a radu.

Papež: „V tuto chvíli podporuji celý venezuelský národ, protože trpí, a to jak na jedné, tak na druhé straně. Kdybych zdůrazňoval to, co tvrdí jedna či druhá země, vyjadřoval bych se k něčemu, co neznám, a bylo by to z mé strany pastoračně nebezpečné. Slova, která jsem použili, jsem opakovaně promýšlel a myslím, že jsem jimi vyjádřil svou blízkost a cítění. Trpím tím, co se nyní ve Venezuele děje, a proto jsem požadoval spravedlivé a mírové řešení. Děsí mne krveprolévání a žádám velkorysou pomoc ze strany těch, kteří mohou napomoci k vyřešení problému. Násilí mi nahání hrůzu – pomyslete na atentát v kolumbijské policejní akademii, něco strašlivého po dlouhodobém tamním mírovém

procesu. Z toho důvodu bych měl být vyvážený, i když se mi tento pojem nelíbí, či spíše být pastýřem. Pokud by strany potřebovaly pomoci, ať o to ve shodě požádají.“

Jedna americká dívka sdělila, že jste během obědu s mladými lidmi mluvil o bolesti nad krizí, vyvolanou sexuálním zneužíváním v církvi. Mnozí američtí katolíci po zprávách o zneužívání a jeho krytí ze strany některých biskupů mají pocit, že je někdo zradil, a jsou skleslí. Co očekáváte od únorového setkání a jaké do něj vkládáte naděje, aby si církev opětovně vybudovala důvěryhodnost?

Papež: „Nápad na toto setkání vznikl v Radě kardinálů, protože jsme si všimli, že někteří biskupové dobře nepochopili situaci, nevěděli, co dělat, anebo udělali něco dobrého a vzápětí zas něco pomýleného. Uvědomili jsme si, že na nás leží odpovědnost za „katechezi“ o tomto problému, určenou biskupským konferencím, a proto jsem povolal jejich předsedy. Za prvé je třeba si uvědomit, o jaké se jedná drama, co je to zneužití dítě. Pravidelně přijímám zneužití lidi a vzpomínám si na jednoho z nich, který se čtyřicet let nedokázal modlit. Je to děsivé utrpení. Za druhé je nutná obeznamenost s postupem v takovýchto případech, protože mohdy biskupové nevědí, jak s nimi nakládat. Jde o jev, který značně zesílil, nikoli ale všude. Je tudíž zapotřebí vytvořit všeobecné pokyny, které by se měly dostat ke všem biskupským konferencím a které jasně protokolárně definují to, co přísluší biskupovi, arcibiskupovi a předsedovi biskupské konference. To je tedy hlavní cíl, ovšem ještě před tím musíme nabýt povědomí o tomto jevu, k čemuž napomohou modlitba, několik svědectví a kající liturgie žádající odpuštění za celou církev. Přípravy na setkání zdárně pokračují, ale dovoluji si říci, že vnímám poněkud přehnané očekávání. V tom je třeba polevit a soustředit se na body, které jsem vyjmenoval, protože zneužívání bude pokračovat, je to lidský problém, a to všude. Před pár dny jsem četl statistiku na toto téma, podle které se podává trestní oznámení v padesáti procentech případů a pouze v pěti procentech se dospívá k odsouzení. To je strašné. Jde tedy o lidské drama, které si musíme uvědomit. Také my, jestliže tento problém vyřešíme v církvi, pomůžeme k jeho řešení v rodinách a společnosti, kde vše halí stud. Nejprve si ho nicméně musíme uvědomit a zaznamenat“.

Řekl jste, že je absurdní a nezodpovědné považovat migranty za nositele sociálního zla. V Itálii přivedla nová politická opatření o migrantech k uzavření střediska v Castelnuovo di Porto, které dobře znáte. Byly tam patrné známky integrace, děti chodily do školy, a nyní jim opět hrozí vykořenění.

Papež: „Slyšel jsem hlasy o tom, co se děje v Itálii, ale byl jsem ponořen do této cesty. Okolnosti přesně neznám, ačkoli se je dokážu představit. Pravdou je, že se jedná o složitý problém. Chce to paměť a je nutné se ptát, zda mou vlast stvořili přistěhovalci. My Argentinci jsme všichni imigranti, ve Spojených státech totéž. Jeden biskup napsal krásný článek o nedostatku paměti. Dále slova, která užívám: přijímat, srdce otevřené k přijetí. Doprovázet, přispívat k růstu, integrovat. Vládce musí být obezřetný, protože prozíravost je ctností vládnoucího. Je to složitá rovnice. Přichází mi na mysl Švédsko, které v sedmdesátých letech v souvislosti s latinskoamerickými diktaturami přijalo množství migrantů, ale všichni se tam integrovali. Totéž vidím u komunity Sant 'Egidio, která dokáže ihned integrovat. Švédové ale v loňském roce pozastavili příliv migrantů, protože se jim nedařilo dokončit integrační procesy. V tom spočívá rozvaha vládnoucího. Jde o otázku milosrdenství, lásky a solidarity. Opětovně zdůrazňuji, že nejvelkorysejší země, které přijaly migranty, byly Itálie, Řecko a trochu také Turecko. Nejvelkorysejší bylo Řecko a Itálie spolu s ním. Pravdou je, že je třeba uvažovat realisticky. Kromě toho se migrace vyřeší tím, když budeme pomáhat zemím, odkud migranti odcházejí, a to kvůli hladu anebo válce. Musíme investovat tam, kde je hlad. Evropa je toho schopná, čímž oněm zemím pomůže k růstu. V podvědomí se nám ale zahrnula ona kolektivní smyšlenka, že Afriku je třeba vytěžit! Něco takového patří do minulosti a ubližuje! Migranti na Blízkém východě našli jiná východiska. Libanon je zázračně velkorysý a hostí více než milion Syřanů, Jordánsko podobně. Snaží se, jak mohou, doufají v reintegraci. Také Turecko a my v Itálii jsme nějakého Syřana přijali. Je to tedy složitý problém, o němž je třeba mluvit bez předsudků.“

„Děkuji vám za vaši práci“, uzavřel **papež František** a dodal: „Chtěl bych ještě říci něco o Panamě. Vnímám jsem tam nový pocit, který označím slovem ušlechtilost. Panama je ušlechtilá země, našel jsem tam ušlechtilost. Chtěl bych ještě říci něco jiného, co v Evropě nevidáme a co jsem v Panamě zaznamenal. Rodiče pozdvihovali své děti a říkali: To je mé vítězství, má pýcha, má budoucnost. V demografické zimě, kterou v Evropě prožíváme a která v Itálii sahá pod bod mrazu, by nás to mělo přimět k zamyšlení. Co je mou pýchou? Cestování, dovolené, vila, pejskek? Anebo dítě?“

Nejvyšší soud potvrdil propuštění Asie Bibi

Pakistan. Nejvyšší soud rozhodl, že paní Asie Bibi může opustit zemi. Osvobozující rozsudek vynesený 31. října loňského roku tak nabyl definitivně právní moci poté, co si skupina islamistických aktivistů, nespokojených s jejím propuštěním, třídenními pouličními manifestacemi vynutila svolání k nejvyššímu soudu, podané muslimským předákem Qari Salaamem. Advokát ženy Saif ul Malook (foto), který musel z bezpečnostního důvodu opustit zemi, se vrátil do Islamabadu, aby byl přítomen dnešnímu přelíčení, které probíhalo za maximálních bezpečnostních opatření. Budova soudu byla obklíčena policií a armádou. Asie Bibi, která byla podle zákona o rouhání odsouzena před devíti lety k trestu smrti za to, že údajně „urazila Mohameda“, byla od listopadu loňského roku na svobodě spolu s manželem, ale žili v utajení pod ochranou policie. Nyní tedy mohou z Pákistánu vycestovat. Jejich pět dcer již obdrželo azyl v Kanadě. Poprvé po devíti letech vězení tak bude moci být celá rodina spolu.

1.2.2019

Péče má duchovní a lidský rozměr, řekl papež milosrdným bratřím

Vatikán. Rozlišování, blízkost a hospitalita, sdílené poslání. Nad touto trojicí postojů se **papež František** zamýšlel při dnešní audienci pro milosrdné bratry, kteří se do Říma sjeli na **69. generální kapitolu**.

Hospitálský řád sv. Jana z Boha, který působí rovněž v Čechách a na Moravě, při ní potvrdil dosavadní vedení (generálního představeného br. Jesuse Etaya, OH) a zvolil jeho nejbližší spolupracovníky. Petrův nástupce varoval řeholníky před nebezpečím soběstačnosti a uzavřenosti:

„Prosím, neudělejte z hospitálního řádu uzavřený podnik či rezervaci. Vedte dialog, debatujte a společně plánujte přítomnost a budoucnost svého života, počínaje vašimi kořeny. Stále naslouchejte hlasu mnoha nemocných a lidí, kteří vás potřebují, jako to dělal sv. Jan z Boha – muž, který horoval pro Boha a soucitně se skláněl k nemocným a chudým.“

Uznalá paměť všeho minulého, zanícené prožívání přítomnosti a nadějně pojmání budoucnosti není možné bez příslušného rozlišování, zásadního postoje v církvi a zasvěceném životě, pokračoval Svatý otec.

„Při pohledu na minulost vede rozlišování k protřibení našich dějin a charismatu, k oddělení zrna od plev a k zaměření pozornosti na to, co je důležité. Vrátime se tak rovněž k první lásce...V pohledu na přítomnost nás rozlišování podněcuje, abychom prožívali daný okamžik se zápallem, kterým se má zasvěcený život vyznačovat, vzdaluje nás rutině a průměrnosti a proměňuje nadšení pro Krista v soucit, který drží krok s bolestmi a nouzí lidstva. Při pohledu na budoucnost vám rozlišování pomůže, aby vaše charisma založené na péči a hospitalitě vydávalo plody i za nových okolností, které se před vás staví. Rozlišování tkví v dějinném rámci.“

Milosrdní bratři kromě běžných tří řeholních slibů skládají čtvrtý zvláštní slib hospitality, kterým se zavazují k péči o nemocné a potřebné lidi. Papež František tento postoj popsal na evangelní postavě milosrdného Samaritána, který jednal v duchu ryzího altruismu a nezměrné lidskosti. To ať zpečetuje vaši identitu, nabádal papež členy hospitálního řádu:

„Samaritán se ujal zraněného. Tato péče má dvojitý rozměr – lidský a duchovní. Ježíš si přeje, abychom se dotýkali lidské bídy, abychom hmatali jeho tělo v těle lidí trpících tělesně i duševně. Dotýkali se, aby se někdo dotkl nás, což by nás velice prospělo! Tehdy se totiž náš život promění v obraz nejvnitřnějšího Božího milosrdenství, abychom se konečně připodobnili k soucitnému a milosrdnému Kristu, který procházel světem, prokazoval dobrodiní (Sk 10,38) a uzdravoval mezi lidem každou nemoc a každou chorobu (Mt 4,23).“

Papež František v této souvislosti požádal milosrdné bratry o klidné zvážení toho, zda jejich zdravotnická zařízení skutečně slouží původnímu charismatu, tedy péči o oběti společenské skartace.

Poté vyzval k utváření samaritánských sítí pro nejslabší články společnosti a zejména její nejchudší jedince. Třetím postojem, k němuž papež hospitálský řád vybídl, je sdílené poslání:

„To je skutečně naléhavé nejenom kvůli nedostatku povolání, nýbrž protože naše charisma je darem pro celou církev a svět. Nehledě na věk a počet Duch svatý stále podněcuje novou plodnost, která se projevuje příslušným rozlišováním a spojenou formací, aby tak řeholníci i laici měli misionářské srdce (...), které se vystavuje riziku, že se zašpiní blátem z cest (srov. Evangelii gaudium,45)“.

V závěru audience proto Petrův nástupce povzbudil k formování laiků podle hospitálského charismatu, spirituality a poslání, aby se v nich vytvářel pocit příslušnosti ke sv. Janu z Boha a jejich dílo o něm svědčilo.

1.2.2019

Kardinál Zenari: Počet křesťanů v Sýrii se snížil na dvě procenta populace

Sýrie/Maďarsko. Apoštolský nuncius v Damašku, kard. Mario Zenari, navštívil v těchto dnech Maďarsko, kde od premiéra Viktora Orbána převzal finanční dar na podporu syrských nemocnic. Zároveň popsal situaci Kristových učedníků v Sýrii, kde se jejich počet v důsledku osmileté války snížil na pouhá dvě procenta v rámci většinově muslimského obyvatelstva. Blízkovýchodnímu křesťanství hrozí zánik, vyjádřil se italský kardinál ke stále kritičtějšímu stavu v zemi.

Apoštolský nuncius vystoupil na konferenci organizované budapeštskou Katolickou univerzitou Pétera Pázmányho, aby upřesnil, že po druhé světové válce tvořili křesťané čtvrtinu syrské populace, zatímco před začátkem posledního konfliktu jich zbylo pouhých šest procent. Mezi příčinami tohoto úbytku italský kardinál jmenoval mimo jiné nízkou porodnost v křesťanských rodinách.

Návštěva nuncia Zenariho v Maďarsku se nicméně pojila především s iniciativou nazvanou „Otevřené nemocnice“, jejímž cílem je financovat léčbu 4500 pacientů v syrských zdravotnických zařízeních. Maďarsko jako vůbec první evropská země tento humanitární program podpořila částkou půldruhého milionu euro z veřejných fondů, v naději, že jeho příklad budou následovat také jiné země našeho kontinentu.